

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

Peuterspeelzaal "Dol-Fijn"

Plaats : Oosterbeek
LRKP nummer : 131193041
Onderzoeksnummer : 290095
Datum onderzoek : 8 september 2016
Datum vaststelling : 28 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	REACTIE VAN DE HOUDER	12
	BIJLAGE 1 OORDELEN	14

1 INLEIDING

Op 8 september heeft de inspectie Peuterspeelzaal Dol-fijn, locatie De Paasberg onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en voorschoolse educatie (vve). Peuterspeelzaal Dol-fijn is opgenomen in een steekproef waarbij we gegevens verzamelen over de kwaliteit van de voorschoolse educatie ten behoeve van de jaarlijkse rapportage "De staat van het onderwijs".

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en voorschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en voorschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit een vve-locatiebezoek, waarbij:

- documenten over planning, begeleiding en zorg zijn bestudeerd;
- een groepsobservatie is uitgevoerd;
- gesprekken met de locatieleiding tevens houder, een ouder en de pedagogisch medewerkers zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010 en de werkinstructie toezichtkader voor- en

vroegschoolse educatie, maart 2014. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. In hoofdstuk 4 wordt de houder van de kinderopvanglocatie uitgenodigd om kort te reflecteren op de bevindingen van de inspectie en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op de aspecten Conditie en Doorgaande lijn (voor zover beoordeeld) geheel op orde is.

Daarnaast zijn verbeterpunten geconstateerd op de volgende aspecten: Ouders, Kwaliteit van de Uitvoering, Ontwikkeling, begeleiding en zorg en Kwaliteitszorg.

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal Dol-fijn in Oosterbeek bestaat al meer dan 20 jaar. Het is een kleine organisatie, waar met een betrokken team gewerkt wordt op twee locaties: de onderzochte locatie op De Paasberg en een andere locatie aan de Mariënbergweg. De houder is meewerkend pedagogisch medewerker en elk teamlid werkt op vaste dagen op de twee locaties. De houder van de peuterspeelzaal verzorgt ook, voor de school waarin zij gehuisvest is, de buitenschoolse opvang. Voor de ondersteuning van peuters, die extra zorg behoeven, is deze taak gezien haar opleiding en ervaring belegd bij de houder. De houder maakt duidelijk dat de omvang van het team korte overleglijnen en effectief handelen mogelijk maakt. De peuterspeelzaal heeft onderdak in een licht en ruim lokaal, dat grenst aan een omheind en eveneens ruim plein. In het gebouw zijn ook de kleutergroepen van brede school De Paasberg gehuisvest. De andere groepen van de basisschool bevinden zich op enkele meters afstand in een apart gebouw. Er is op het moment van onderzoek slechts 1 doelgroeppeuter op Dol-fijn ingeschreven.

Toelichting

Conditie

De condities op de peuterspeelzaal zijn op orde. De peuterspeelzaal heeft op alle dagdelen een dubbele bezetting. Doelgroeppeuters komen de vereiste 10 uur per week. De pedagogisch medewerkers hebben een passend diploma en er is door alle pedagogisch medewerkers een specifieke training voor het vve-programma Startblokken gevolgd. Het opleidingsplan is recent en op orde.

Ouders

De ouders waarmee de inspectie op de peuterspeelzaal heeft gesproken, zijn positief over het pedagogisch klimaat dat de professionals weten te scheppen. De houder heeft geen ouderbeleid vastgelegd (indicator B1) dat gericht is op het

ondersteunen van de ouders om zelf hun kind in hun ontwikkeling te stimuleren. De peuterspeelzaal onderneemt hierin wel verschillende acties. Ouders worden bij de intake bevraagd en adequaat geïnformeerd over de peuterspeelzaal. De bevraging kan echter nog verder ontwikkeld worden door in de intake ook informatie te verzamelen over opvallende gedragskenmerken en over de wijze van opvoeden en stimuleren door de ouders (indicator B3). De pedagogisch medewerkers stimuleren de ouders om thuis activiteiten te ondernemen met hun kinderen. Bijvoorbeeld via een nieuwsbrief met informatie over het thema, via boeken om te lezen, zoals via Boekstart nu gerealiseerd wordt, en tips om thuis te doen. De pedagogisch medewerkers houden zicht op de betrokkenheid door na te vragen welk percentage ouders daadwerkelijk thuis met deze activiteiten aan de slag gaat (indicator B4). De ouders zijn welkom om een (deel van een) ochtend mee te draaien. Dat ondersteunt de betrokkenheid van de ouders op hun kind en biedt de pedagogisch medewerkers de gelegenheid om voorbeeldgedrag te vertonen voor de ouder. Bijvoorbeeld door 'in te voegen' in een spel van het kind, of taal te ontlocken bij een boekje lezen. De pedagogisch medewerkers spreken de ouders elk dagdeel even over de ontwikkeling van hun kind en zorgen er voor dat de ouders bij twijfel over de ontwikkeling direct op de hoogte gesteld worden en blijven (indicator B6).

Kwaliteit van de uitvoering van vve

De meeste indicatoren in het educatief en het pedagogisch handelen zijn voldoende beoordeeld of zelfs een voorbeeld voor anderen. Er zijn twee punten waarop peuterspeelzaal Dol-fijn zich verder kan ontwikkelen.

De peuterspeelzaal werkt met een gestructureerd en samenhangend aanbod, maar kan zich verbeteren door een doelgerichte planning te hanteren en niet alleen, of met name, te focussen op de activiteiten die aangeboden worden. Dan wordt het in toenemende mate mogelijk om vast te stellen welk effect hun handelen heeft op de groei die de peuter laat zien (indicator C 1.2). Een tweede ontwikkelpunt ligt in de inrichting van de ruimte (indicator C2.5). Hoewel de pedagogisch medewerkers gericht zijn op de ontwikkeling van geletterdheid en gecijferdheid is daar in de inrichting van het lokaal nog vrij weinig van te zien. Zij blijken het een uitdaging te vinden om dit op korte termijn te realiseren, zodat de peuters nog meer gestimuleerd worden om zich ook met 'letters en cijfers' bezig te houden.

Activiteiten voor de sociale vaardigheden, motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling worden verder eveneens aangeboden en bijgesteld als blijkt dat een bepaalde activiteit meer of minder aandacht nodig heeft. In de week- en dagplanning is verder duidelijk op welke manier de leidsters differentiëren, naar leeftijd- en ontwikkelingsniveau. De pedagogisch medewerkers splitsen de groep, als dat nodig blijkt, op in kleine groepjes.

Het pedagogisch handelen is op orde. Op vier indicatoren is de locatie zelfs een voorbeeld voor anderen. Dit betreft allereerst de respectvolle wijze waarop de leidsters hun pedagogisch handelen vormgeven (indicator C2.1) en hoe zij de zelfstandigheid van de peuters beïnvloeden (indicator C2.4). De leidsters creëren een positief en veilig klimaat in de groep en tonen in gedrag en taalgebruik respect voor de diversiteit van de achtergronden van het kind. Daarnaast stimuleren de pedagogisch medewerkers de peuters om zelf ervaring op te doen in situaties die zij nog niet kennen en zij doen dit op een responsieve manier (indicator C3.5 en C3.6).

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Het aspect ontwikkeling, begeleiding en zorg is voor een groot deel op orde. Op de eerste plaats betreft dit de manier waarop de pedagogisch medewerkers de brede ontwikkeling van alle kinderen volgen (indicator D1.1). De pedagogisch medewerkers hebben de training voor het volgsysteem KIIJK! net afgerond en hopen daarmee een verdiepingsslag te kunnen maken. De begeleiding die voor sommige peuters voortvloeit uit observatie en registratie kan echter planmatiger bepaald en vastgelegd worden. Peuters die dat nodig hebben krijgen weliswaar ondersteuning, maar het is niet duidelijk wat die zorg precies inhoudt, welke doelen daarmee bereikt moeten worden en of deze behaald worden. Een eventueel vervolg is daarmee ook lastig te bepalen. Daarmee zijn indicator D1.2 en D1.3 ontwikkelpunten. Pedagogisch medewerkers hebben zicht op welke kinderen externe zorg nodig hebben en weten ook de reden daartoe en kennen de wegen om de benodigde zorg aan te kaarten. Er zijn korte lijnen met huisarts, consultatiebureau, logopedie en CJG, uiteraard in nauw overleg met de ouders van de betreffende peuter. De pedagogisch medewerkers zijn gericht op de samenwerking met alle partijen om er voor te zorgen dat de peuter ook op de speelzaal de benodigde ondersteuning krijgt.

Kwaliteitszorg

De houder van de peuterspeelzaal is tevens de coördinator die specifiek verantwoordelijk is voor de uitvoering en de kwaliteit van vve. De coördinator versterkt de kwaliteit van het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers door gezamenlijke voorbereidingen en individuele gesprekken. Daarmee is indicator E1 voldoende.

Peuterspeelzaal Dol-fijn kan zich echter op de andere indicatoren verder ontwikkelen. De peuterspeelzaalorganisatie is klein, de overleglijnen zijn kort en toch is het van belang dat er ook structureel wordt gefocust op hoe de peuterspeelzaal het doet op kwaliteitsaspecten, zoals: ouderbeleid, het pedagogisch en educatief handelen, het aanbod én op de resultaten die zij bereikt. Deze reflectie gebeurt nu nog niet in voldoende mate structureel. Een

bijkomend punt dat aandacht verdient is dat de houder (de kwaliteitsbewaker) zelf ook meewerkend is. Het expliciet evalueren van de kwaliteit (indicator E2) en van de resultaten (indicator E3) heeft dus nog te weinig plek gekregen binnen de peuterspeelzaal. Samenvattend kan gesteld worden dat de kwaliteitszorg verbetering behoeft. De kwaliteit van vve is wel geborgd. Er vinden immers met regelmaat op teamniveau reflecties plaats en afspraken en procedures over het aanbieden van vve liggen vast en zijn door iedereen te raadplegen.

Doorgaande lijn

De doorgaande lijn is voor een deel al te beoordelen. De coördinator is actief in het leggen en onderhouden van contacten met de basisschool waarbij zij gehuisvest is. Jaarlijks vindt er overleg plaats tussen de pedagogisch medewerkers en leraren van de onderbouw. Dan worden de afspraken ten aanzien van de overdracht en het overdrachtsformulier besproken. De meeste peuters stromen door naar de inpassende basisschool. Voor alle vve-peuters vindt een warme overdracht plaats. De voortgaande afstemming van aanbod, pedagogisch klimaat en educatief handelen en de manier om met ouders om te gaan tussen peuterspeelzaal en basisschool is nu, met het geringe aantal doelgroepkinderen, nog niet aan de orde. Deze indicatoren zijn dus niet beoordeeld.

Opbrengsten

In de gemeente Renkum, waar Oosterbeek deel van uit maakt, zijn geen afspraken gemaakt over de resultaten van de voorschoolse periode. Daarom heeft de inspectie het aspect Opbrengsten op de peuterspeelzaal niet onderzocht.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal Dol-fijn grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie nog een aantal tekortkomingen kent.

REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op peuterspeelzaal Dol-fijn. Daarnaast heeft de inspectie de peuterspeelzaal gevraagd te reflecteren op de uitkomsten van het onderzoek en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden.

Hieronder geeft de houder haar reactie:

Bij conclusie staat dat de kwaliteit van de VVE-locatie grotendeels op orde is, maar nog een aantal tekortkomingen kent.

Wij zijn van mening, ook op basis van dit rapport, dat die tekortkomingen beter omschreven kunnen worden als aandachtspunten en verfijning van een bepaalde situatie.

Bijvoorbeeld wat betreft het tweede ontwikkelpunt: inrichting van de ruimte ten behoeve van het meer zichtbaar maken van zaken die te maken hebben met de ontwikkeling van geletterheid en gecijferdheid, daar is binnen het team discussie over. Het is voor ons de vraag of je de peuters al zo jong daarmee echt zo specifiek in aanraking moet brengen. Omdat we binnen het educatief handelen hier natuurlijk wel met grote regelmaat aandacht aan besteden, is het de vraag of wij hier een speciale "hoek" voor moeten inrichten. We oriënteren ons hier nog even op.

Wat betreft de ouderbetrokkenheid van met name VVE-kinderen zou er inhoudelijk iets meer in het beleidsplan kunnen staan over de exacte wijze waarop wij daar inhoud aan geven. In de praktijk staan de ouders zeer dicht bij de medewerkers en is er vrijwel dagelijks contact over het kind. Er worden logeertassen aangeboden (met boeken, spel en knuffel), de kinderen krijgen met regelmaat boekjes mee naar huis of we adviseren bijvoorbeeld een bepaalde cd te kopen en er zijn regelmatig gesprekjes over de opvoeding van het kind.

Omdat we met een halfjaarlijks schema werken, waarbinnen de thema's worden gestructureerd en uitgevoerd op de bekende ontwikkelingsgebieden, ligt het voor de hand om voordat we besluiten om met een bepaald thema te gaan werken eerst na te gaan wat het precieze leerdoel hiervan is, zodat we ook kunnen evalueren of we het doel hebben bereikt. Dit gebeurt nu nog op een te impliciete wijze. Een verdere verfijning, waar we helemaal achter staan.

Bij zorg en begeleiding van VVE-kinderen moeten we nog meer letten op de planmatige begeleiding en de ontwikkelpunten specifiek omschrijven, zodat ook daar een betere evaluatie kan plaatsvinden.

Voor de rest zijn we blij met het rapport en zeker ook met de prettige en deskundige wijze waarop de inspectie haar werk heeft gedaan.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig. Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk. Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende.
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen. Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Conditie		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximaleisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid		•		
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake		•		
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning		•		
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			•	
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend		•		
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen				•
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	
Ontwikkeling, begeleiding en zorg					
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind		•		
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg		•		
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig		•		
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool			•	
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			•	